

Ngā Whare Haumanu Family Planning

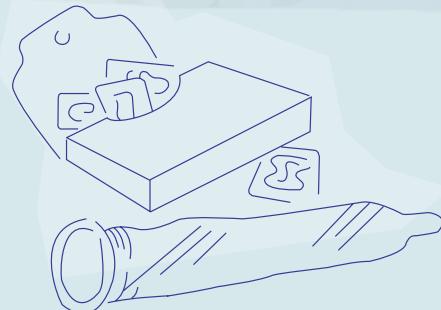
- Mēnā kei te hiahia koe i ētahi atu rongo kōrero, mēnā rānei e hiahia ana kia tirohia tō hauora, whakapā atu ki te whare haumanu Family Planning e pātata ana ki a koe:

Tāmaki –	Te uru o Tāmaki	09 836 0025
	Manukau	09 263 7600
	Newmarket.....	09 524 3341
	Panmure	09 570 9871
	Papakura.....	09 298 4608
	Takapuna	09 486 1014
Kawakawa		09 404 0368
Whangarei		09 438 1986
Whanganui a Tara – Tāone		04 499 1992
	Awakairangi	04 569 5025
	Porirua	04 237 8895
Kirikiriroa.....		07 839 4061
Tauranga.....		07 578 8539
Hāwera		06 278 9929
Ngāmotu		06 759 8269
Ōtautahi.....		03 379 0514
Ashburton		03 308 1221
Blenheim.....		03 578 3047
Māwhera.....		03 768 0499
Rangiora		03 313 6697
Timaru		03 684 3872
Ōtepotei.....		03 477 5850
Murihiku		03 214 4978
Tūranga Nui a Kiwi		06 867 1864
Whanganui		06 347 9415

whakapā atu rānei:

- ki tō tākuta
- ki ngā Ratonga Hauora ai
- ki ngā Ratonga Hauora tauira – mēnā he tauira koe
- ki te nama waea kore utu mō te Mate Ārai Kore 0800 802 437 – mō ngā whakamārama e pā ana ki te Mate Ārai Kore.
- ki te nama waea kore utu mō te kiritona Herpes hotline 0508 111 213, ki te ipurangi rānei i www.herpes.org.nz
- ki te nama waea kore utu mō te ngōki taihema 0508 111 213, ki te ipurangi rānei i www.hpv.org.nz

Ka wawao te pūkoro ure i a koe mai i ngā whakapōkenga taihema.

Mō ētahi atu whakamārama e pā ana ki ngā rauemi, ngā whare haumanu me ngā ratonga ako o Family Planning whakapā ki tō mātou ipurangi a www.familyplanning.org.nz ki te nama waea rānei a 0800 3725463, arā, a 0800infoline 0800 463 65463.

Ka whakarotohia he paku pūtea ki a Family Planning hei tuku atu i a mātou ratonga. Ka koa maioha atu ki ngā koha ka tukuna mai hei āwhina i a mātou mahi.

Ngā Whakapokenga Taihema

Sexually Transmissible Infections

He mea noho tapu ā mātou ratonga tohutohu ki a koe e pā ana ki te hauora ai, whakawhānau hoki, me ā mātou ratonga mātauranga. Whakapā atu ki a mātou mō ētahi atu whakamārama

Pūkoro Ure

He momo uhi tawau te pūkoro ure ka whakamau ki runga i te ure hei hopu i te waitātea inā ka tuha te ure.

He maha ngā tūmomo rarahi o te pūkoro ure kia āta uru ai tō ure. Mēnā he tika te nui o te pūkoro ure mōu, ka kore e makere i tō ure.

He mātotoru ake te pūkoro tara o te wahine, ā, ka kuhu ki roto i te taiawa, ka uhi i ngā ngutu o te tara. Ka taea e koe te hoko i ēnei mai i te whare haumanu o Family Planning, mai i te whare rauemi o Family Planning rānei.

Ngā Oral Dam

He tawau hanga tapawhā te oral dam ka purua ki runga i te tara, i te tou rānei i te wā ka mitia e te arero. Ka taea e koe te hoko mai i ngā whare haumanu Family Planning me ētahi whakaipurangi rongoā. Ka taea hoki te whakamahi i tētahi komoringa tawau kua wāhia. Kutia ngā pūkoro matimati o te komoringa, engari waiho ko te kōnui. Tapahia te kapu o te komoringa, ā, whakatuwheratia kia ōrite ki te hanga tapawhā.

Te wawao i a koe mai i ngā Whakapokenga Taihema

Ka puta ētahi whakapokenga taihema mā te pā noa o te kiri, ā, ka kore pea e ārai te pūkoro ure me te oral dam i a koe.

Ki te rahi ake ū hoa ai, ka kaha ake te mōrearea o te pānga ki tētahi whakapokenga taihema, ka mutu ka tino kaha ake mēnā ka kore koe e whakamahi i te pūkoro ure, i te oral dam rānei.

Kāore koe e mārama ki ū whanonga ai mehemea e kai waipiro ana koe, mēnā rānei e kai whakapōauau ana koe.

He mea nui te kōrero tahi me tō hoa e pā ana ki te ai haumaru.

Kia maumahara – kāre he tohu whakawaho ū ētahi whakapokenga taihema.

He haumaru ake:

- ki te kore koe e ai (ka taea e koe te whakaatu i o kare ā-roto i ētahi atu āhuatanga)
- te tītoi, te pīkoikoi rānei
- te mirimiri i tō hoa
- te ai i te hoa kotahi me te whakamahi i te pūkoro ure me te oral dam kia tirohia rānei tō hauora ai.
- whakamahia ngā pūkoro ure, oral dam, i ia wā ka ai i te tara, te waha, te tou rānei o tō hoa.

E mōhio ana te nuinga o te tangata ka wawaongia koe i ngā whakapokenga taihema ki te whakamau pūkoro ure, oral dam rānei.

Ko ētahi take whakamahi ai te tangata i te pūkoro ure me te oral dam, ko ēnei:

- he pai tonu hei whakahiamo i mua i te ai
- kia tū tonu ai te ure
- he whakaatu kei te aro koe ki tō hoa, ā, kore rawa kōrua e hiahia kia pā te whakapokenga taihema ki tētahi
- ka kino ake te ai – ka āta taunga koe ki tō hoa, me te kōrero tahi ki ia mō te whakamahi i te pūkoro ure

Ko ētahi kaupapa ka kore te tangata e whakamahi i te pūkoro ure me te oral dam, ko ēnei:

- he whakamā kia te hoko, te mau haere rānei i ngā pūkoro ure. He whakamā kia kōrero ki tō hoa mō te whakamahi pūkoro ure.
- he rahi rawa te utu (he paku iho te utu mēnā ka tonoa ā-rongoā mai i te kēmihi)
- te ai pokanoa
- te haurangi, te kōhatu rānei me te ai pokanoa
- te whakaaro kāore he aroha i ngā mahi whakamahi i te pūkoro ure, i te oral dam rānei
- te whakaaro kei te noho haumaru kē tō hoa (mā te tirotiro rānei e mōhio)
- he mataku kei heke noa te tora o te ure (mehemea he raruraru tēnei, ka taea mā te parakitihī kia waia)
- he mataku ki te kōrero mō te mau pūkoro ure, kei riri noa iho te hoa.

Mehemea ka pā tētahi o ēnei raruraru ki a koe me kōrero ki ngā kaimahi o Family Planning, ki tō rata rānei

Me pēhea au mōhio ai mēnā kua pā he Whakapokenga Taihema?

He tohumate tā ētahi Whakapokenga Taihema pērā ki te māturuturu o te tara, o te ure rānei. I te nuinga o te wā kāore he tohu.

Ngā whakamātau mō ngā Whakapokenga Taihema

- tērā pea, ka nui te whakamātau mimi mō te chlamydia
- Tērā pea ka taea e ngā wāhine te tango ūkui mō te chlamydia mai i ū rātou ake tara
- Mō ētahi mate, ka tangohia he ūkui mai i te waha whare tangata, te tara, te ure rānei
- whakamātau toto

Rārangi Kupu

ai, onioni

ko te puru i te ure ki roto i te tara o te wahine, te tou rānei

ai ā-waha

he whakakoa i tō hoa mā te miti, te ngote rānei i ūna taihema

ai tara

ko te pura i te ure ki rote i te tara o te wahine

ai tou

ko te ai i te tero o tētahi atu

harare

te kiri o roto i te tinana

hinu pani

he taonga whakamania i ngā taihema. Whakamahia ngā pani ka hangaia i te wai inā ka mau pūkoro ure ana.

huruhuru taihema

ko ngā huruhuru o ngā taihemahema he pire hei rau ki roto i te taiawa hei patu whakapokenga

kūtere taihema

ko te tētēa tēnei o te tāne, me ngā wai kūtere o te wahine

māturunga
mitimiti tou

he momo wai ka rere mai i te tara, i te ure rānei te whakaongaonga i te tou mā te mitimiti, mā te waha rānei

oral dam

he tawau rapa hanga tapawhā ka ūwhia ki runga i te tara me te tou inā ka mitimitia

pākoko

he kore whai hua, he rākau more

pūkoro tara

mā te wahine anake, ka kōkuhi ki roto i te tara

pūkoro ure

he rapa tawau ka whakamauhia ki te ure

roma mimi

te ngongo kawe i te mimi

taihema

he wāhangā nō te pūnaha whakawhānau o te tinana, pērā i te ure

tara

te taihema o te wahine

tero

pērā ki te tou, te kumu, te kōtore me ērā atu.

tītoi/Pikoikoi

te mahi whakahiamo a te tāne mā te whāwhā i ngā taihema, te mahi whakahiamo a te wahine mā te whawha i ngā taihema

tōngāmimi

koinei te wāhi o te tinana pupuri ai i te mimi arā anō ētahi atu ingoa, ko te tero, te nono, te kumu, te kōtore

tou

te tuku o te ure i te waitātea inā e tū ana

tuha

te taihema o te tāne, inā ka whāwhāngia kua tū mai. Ka whakamahia anō hoki tēnei mō te mimi.

ure

te taha runga o te kōpū

waha whare tangata

ka tuha ana te ure ka puta mai ko te waitātea he tango tauira toto i te tinana hei tirotiro mēnā kai te mate koe

waitātea

whakamātau tau toto

Ngā Whakapokenga Taihemahema

Arā ngā Tahumaero Taihemahema (ngā STDs). Mō ētahi rerenga kōrero whakapā atu ki a Family Planning.

Ko te mate aha?	Ka pēhea koe e pā ki tēnei mate?	Ngā Tohumate	Maimoatanga	Ngā hoa
Chlamydia He whakapokenga tēnei ka pā ki te kiri o te whare tangata me te roma mimi mā te whakapā tāngata ki te tāngata, i te wā e ai ana. Koinei te tahumaero taihemahema ka pā ki ngā tangata tokomaha o Aotearoa nei. Ka kore te tāngata e āhei te whai tamariki inā ka pā ki tēnei mate.	Mā te kore whakamahi i te pūkoro ure i te mahi ai; ki te tara, te waha me te tou. Me he hapū te wahine, tērā pea ka pā te mate ki te pēpē i tōna whānautanga mai.	Kāre e kitea ngā tohumate i roto i te nuinga o ngā tāngata. Mō te hunga wāhine: • te mamae i te wā ai• he mamae inā ka mimi• he mātūrunga ka puta i te tara• te mamae i raro i te puku• te rere o te totō i waenganui i ngā wā mate marama Mō te hunga tāne: • te mamae i te wā o te mimi• ka rere te mātūrunga i te ure	Rongoā paturopi. Ka taea te rongoā i te Chlamydia. Mēnā ka moata te whakatika i te mate, ka kore te mate i te roanga o te wā. Hei ārai atu i tō whakapokenga anō, kaua e ai i te tara, te tou me te waha mō ngā rā e whitu neke atu rānei i muri i tō whakamahinga i te rongoā.	Me whiwhi maimoatanga tō hoa ai. Ko te tino tohutohu kia kaua kōrua e ai kia whiwhi maimoatanga rā anō kōrua ko tō hoa. Mēnā ka ai koe, me whakamahi i te pūkoro ure, i te oral dam rānei.
Ngōki Taihema He wheori tēnei ka poke i te waha, te ngutu me ngā taihema (rite ki te hakihaki). Mō ētahi atu kōrero whakapā atu ki te Herpes Hotline i te nama waea 0508 11 12 13, me te ipurangi www.herpes.org.nz .	Mā te pā o te kiri ki tērā kua pāngia e te mate. Ka heke tēnei mate mai i te māmā ki te pēpē. Mēnā kua puta mai te keha, te hoipū rānei i te wā whererei, kua motu whakawhānau i te pēpē.	He kīno ake te pāngā tuatahi. • He tino kīno mēnā ka puta mai ngā hakihaki, ngā hoipū me ngā keha whakamāmae i te tinana• ka pā tēnei mate mai i tētahi ki tētahi i mua, i te pāngā mai o te hakihaki, i muri hoki. Heoi ka hōrapa tonu tēnei mate ki tētahi atu mēnā kāre e kitea ngā tohumate.	Te maimoatanga ārai i te ngōki taihema. Mā ēnei pire hei whakapoto i te mamae. Mēnā ka pā mai anō te mamae (mō ngā wā e ono i roto i te tau) ka taea e koe te whakamahi i ngā pire i ngā wā katoa hei aukati i tēnei mate.	Me tirohia ngā hoa mēnā he hakihaki tō rātou. Mā te whakamahi i te pūkoro ure me te oral dam kāre e hōrapa te mate.
Kirtona Taihema He wheori tēnei (HPV – Human Papilloma Virus). Ka puta ngā pukupuku i runga i te tara me te kumu wahine, tae atu ki te ure me te tou o te tāne. Mō te whānuitanga o ngā kōrero whakapā atu ki a HPV Hotline i te nama waea 0508 11 12 13, ki te whare ipurangi rānei a www.hpv.org.nz	Mā te pā o te kiri, i te wā o te ai hoki. Ka heke tēnei mate mai i te māmā ki te pēpē. I ētahi wā tē kitea te pūtakenga mai o tēnei mate.	• ka puta ngā pukupuku i runga i ngā taihema, ka mutu he mangeo.	Te maimoatanga mō ngā kirtona taihema Ko te maimoatanga mō ngā kirtona taihema ko te wai huota (mā te whakatiao), te whakawera, mā te pani i te peita matū. Arā anō te kīrimi hei panipani ki runga. He mea āwhina tēnei i te pūnaha ārai mate o te tinana hei patu i te wheori.	Ka taea te āta titiro mēnā he kirtona tō ngā hoa moe. Mēnā he kirtona tō tāu hoa me whai maimoatanga. Mā te whakamahi i te pūkoro ure me ngā oral dams kāre e pā tēnei whakapokenga ki ētahi atu.
Mate Paipai He whakapokenga tēnei ka pā ki ngā taihema, te korokoro me te tou. Ko te kīno tēnei mate ka kore koe e āhei te whakawhānau tamariki.	Mā te ai i te tara, te tou me te waha o te tangata kua pāngia e te mate me te kore whakamahi i te pūkoro ure. Ka pā hoki tēnei mate i te awhi tata ki tētahi atu. Ka heke tēnei mate mai i te māmā ki te pēpē i a ia i te whenua i te wā whakawhānau.	Kāre peā he tohumate i roto i ngā tāne me ngā wāhine. Mō ngā wāhine: • te mamae i te wā o te ai• te mātūrunga mai i te tara• te mamae i te tau o te puku• he kāhā ake tō mate wahine Mō ngā tāne: • ka rere te mātūrunga i te ure, te tou rānei• te mamae i roto i ngā raho• te mamae i te wā e mimi ana	Rongoā paturopi Me tohua te rongoā paturopi tika, natemea he maha ngā tūmomo mate paipai kua wainga ki ngā maimoatanga paturopi.	He mea wawao ngā pūkoro ure i a koe. Me whakapā ngā hoa moe kia whiwhi maimoatanga. Kaua e ai kia whiwhi maimoatanga rā anō kōrua ko tō hoa.
Pākewakewa He whakapokenga tēnei i te kiri ō roto i ngā taihemahema. Nāwai ā ka hōrapa tēnei mate ki te manawa, te hinengaro me te aho tuaiwi.	Mā te ai i te tara, te tou me te waha o te tangata kua pāngia e te mate me te kore whakamahi i te pūkoro ure. Ka pā hoki tēnei mate i te awhi tata ki tētahi atu. Ka heke tēnei mate mai i te māmā ki te pēpē i a ia i te whenua i te wā whakawhānau.	• He keha e karangatia ana he chancre. Kāre e rongo i te mamae. Ka pā tēnei ki ngā taihema. Te wāhanga tuarua o te mamae: • Ka pupuhī ngā repe• Ka puta mai te kōpukupuku• Ka hewa haere te māhunga	Rongoā paturopi	Me tirohia, me whiwhi maimoatanga hoki ngā hoa moe. Ko te meā pa i ake kia kaua kōrua ko tō hoa e ai kia whiwhi maimoatanga rā anō kōrua. Mēnā ka ai kōrua, me whakamahi i te pūkoro ure, i te oral dam rānei.
Ngā Mate Roma Mimi He whakapokenga tēnei (he whero, kua pupuhī, he mangeo hoki) ka whakapupuhī i te roma mimi (te ngongō kawe i te mimi) o te tāne.	Mā te wheori, te kitakita rānei.	Ngā tāne: • te mātūrunga mai i te ure• ka mamae inā ka mimi (kāre e kitea ngā tohumate i ētahi wā).	Rongoā paturopi	Me maimoatanga kia te rongoā paturopi kia kore ai e whakapokea anō. Kaua e ai kia whiwhi rā anō i tēnei maimoatanga. Ki te ai koe, me kuhu te pūkoro ure, te oral dam rānei.
Trichomoniasis He whakapokenga protozoal ka pā ki ngā taihema o te tāne, o te wahine hoki, ā, ka kīra tēnei he 'trike'.	Mā te mahi ai i tētahi tangata kua pāngia e te mate me te kore whakamahi i te pūkoro ure.	Kāre peā he tohumate. Mō ngā wāhine tērā pea: • ka rere te mātūrunga haunga ka rere mai i te tara• ka mangeo te tara Mō ngā tāne: • ka mamae inā ka mimi• he mātūrunga ka rere i te ure	Rongoā paturopi	Kaua e ai kia whiwhi maimoatanga rā anō kōrua ko tāu/āu hoa. Ki te ai koe, me whakamaua te pūkoro ure, te oral dam rānei.
He whakapokenga ēnei ka pā mā te mahi ai me ētahi atu āhuatanga				
Ate kakā A He wheori whakapoke ka pā ki te ate.	Mā te kai i ngā kai kua kinotia, te wai rānei, mā te pā i te kai me te kore horoi ringaringa i muri i te haere ki te wharepaku. Ka heke te ate kakā mai i tētahi ki tētahi atu i te ai kore haumaru i te waha ki te tou hoki. (arā, te mitimiti i te tōu)	• i ētahi wā karekau he tohumate, • he pouri rawa te āhua o te mimi• he rite ki te rewharewha,• te ruaki• ka mamae ngā ioio puku,• he kōwhai te kiri me ngā teatea o te kanohi.	Ko te whakatō kano ārai mate. I te wā e whakamāui ake koe, kainga ngā kai tōtika, kaua e kai i ngā kai mōmona, i te waipiro, tarukino rānei. Kaua e ai tou kia ora rā anō koe	Te whakatō kano ārai mate hei aukati i te mate. Kaua e ai mā te tou kia ora rā anō koe.
Ate kakā B He wheori whakapoke ka pā ki te ate.	Ka hōrapa: • mā te ai kore haumaru i roto i te tara, te tou me te waha rānei o tētahi kua pāngia e tēnei mate• ka heke tēnei mate mai i te māmā ki te pēpē.• mā te whakamahi i ngā taonga motu kiri a ētahi (ngā parāhi niho, ngā heu, ngā ngira, ngā pūwerō me ngā taonga kāre anō kia horoia)• te whāngai toto (i ngā motu ki tāwhāi, kāre e whakamātauria te toto i mua i te whāngaitanga toto).	• he wā karekau he tohumate, • he rite ki te rewharewha,• ka ruaki,• ka mamae ngā ioio o te puku,• he pōuri te āhua o te mimi,• he kōwhai te kiri me ngā kanohi.	Me whakangā, me whakakorikorī tinana. Kainga ngā kai tōtika, ngā kai iti te mōmona. Kaua e inu waipiro, kaua e kai i ngā whakapōauau tūkino. Tirohia ngā whakapōauau ka hōkona i ngā toa mēnā ka whakararū i te ate. Me whakatō i te kano ārai mate.	Me whakamahi i te pūkoro ure mehemea kāre anō tō hoa kia whiwhi i te whakatō kano ārai mate. Ka tukuna ngā āwhina ki ngā pēpē me ngā tamariki i raro iho i te 16 tau te pakeke. Hē kore utu te whakatō kano ārai mate mō ngā whānau me ngā hoa moe.
Ate kakā C He wheori whakapoke ka pā ki te ate.	Mā te pā ki te toto kua kino, mā te mahi ngātahi i ngā ngira me ngā pūwerō ā ētahi, ēhara mā te ai. He iti noa te wā ka hōrapa tēnei mate ki tētahi atu i te mahi ai. Mā te whāngai toto hoki (i ngā motu kāre e whakamātauria te toto i mua i te whāngaitanga toto).	• he wā karekau he tohumate, • he ngoikore,• he ōrite ki te rewharewha,• ka whakapairuaki,• ka mamae ngā ioio o te puku,• ka pōuri te tae o te mimi.• he kōwhai te kiri me ngā teatea kanohi,	Me whakangā, me whakakorikorī tinana. Kainga ngā kai tōtika, ngā kai iti te mōmona me te nui o te huarākau me te huawhenua. Kaua e kai waipiro me te kai whakapōauau ā-pūwerō ki te iaia. Kua puta he maimoatanga patu i ngā wheori whakapoke i nāianei, kōrero ki tō rata.	Ka taea e kōrua ko ū hoa mahi ngātahi i te ngira pūwerō, te whakamātau i tō koutou toto kia tirohia mēnā he pūtāu patu whakapokenga Ate Kakā C (Hep c) kei roto.
Te Mate Ārai Kore Ka patu te mate ārai kore i ngā pūtāu toto mā me te pūnaha ārai mate. I konei ka uua te whawhai ki ngā momo whakapokenga.	Mā te pā ki te toto kua kino, te waitātea (reka) kua kina me ngā wai o te tara rānei kua kina.	• ka hia ngā tau ka pahure kāre e kitea ngā tohumate • ka mate i te rewharewha• ka pāngia e te mate thrush me ētahi atu whakapokenga	Karekau he maimoatanga, he whakatō kano ārai mate rānei mō tēnei mate. Ka taea te whakahārea i te tahumaero nei mā ngā rongoā antiretroviral. Heoi, kei reira te maimoatanga mō te wāhanga tuarua o tēnei whakapokenga me ētahi matepukupuku.	Kia kaha ki te ai haumaru kia kore ai e pāngia e tēnei mate. Kaua e whakamahi tahi i te ngira pūwerō me tō hoa. Me tono ngā hoa kia tirohia rātou mō te mate ārai kore.
Ngā kutu taihema, te mate pāpaka rānei He kutu ririki e noho ana i roto i ngā huruhuru o ngā taihema. Ka pupuhī, ka mangeo hoki te tinana.	Mā te pātātā atu ki te tangata mate. I te nuinga o te wā i te wā ka ai koe i te tangata mate pāngia ai koe e te mate. Ka hōrapa ngā kutu nei i roto i te moenga me ngā kākahu.	• ka mangeo ngā taihema, • Ka kīte a ngā hua kūtu i runga i ngā huruhuru o ngā taihema.	Me pāni ētahi tūmomo hopi huruhuru motuhake, he kīrimi, he rongoā panipani rānei ki runga i ngā taihema hei patu i ngā kutu. Me horoia ngā kākahu me ngā korowai moe.	Me whiwhi ū hoa moe o te toru marama i te maimoatanga ki te wāhi kotahi.
Hakihaki He ngaoki iti ka apu i te kiri, ka pupuhī, ka māngageoneo hoki.	Mā te pātātā atu ki te tangata i te mahi ai rānei. Ka hōrapa ngā ngaoki i ngā moenga me ngā kākahu.	• ka mangeo, ka kaha te mangeo i te pō • ka puta ngā kōpukupuku.	Me pāni ētahi tūmomo hopi huruhuru motuhake, he kīrimi, he rongoā panipani rānei ki runga i ngā wāhi kua pokea. Me horoia ngā horanga o te moenga me ngā kākahu.	Me whiwhi ū hoa moe o te toru marama i te maimoatanga ki te wāhi kotahi.
EHara ēnei mate i te whakapokenga taihemahema engari ka poke tonu i ngā taihemahema				
Te thrush, te candidiasis rānei Ka hua tēnei i te thi kaiāo. Nō konei ka puta te nanamu o te harare o te taihema. Mēnā kei raro i te kirimata o te ure ka kīra he balanitis. Mēnā kei roto i te tara, ka kīra he vulvitis.	Ka pāngia koe e tēnei mate i muri mai i te aitanga, i te wā e ai ana rānei. I te nuinga o te wā kua nui rawa te tipu o te thi i te wā e whai ana i ngā rongoā paturopi, i te wā e hapū ana koe, i te wā kua paheke te kano ārai mate, i ngā wā hoki e mate huka ana te tangata.	Ngā wāhine: • ka mangeo te tara• ka rere mai te mātūrunga i te tara, he mā te tae Ngā tāne: • ka puta mai ngā kōpukupuku• ka mangeo• ka rere te mātūrunga i raro i te kirimata.	Ko ngā kīrimi me ngā kuhi taiawa (he momo pire ka kuhuna ki roto i te tara). Mēnā he mate kīno, mēnā rānei kua pā ki te korokoro, tērā pea ka hoatuna he rongoā ā-waha patu kōpurawhetū. Ko te maimoatanga o ngā tāne ko te kaukau i roto i te kauanga o te wai tote. Ka taea hoki e ngā tāne te whakamahi i te kīrimi.	Mēnā kei te kīte a ngā tohumate me whiwhi maimoatanga ngā hoa.
Kitakita Vaginosis (Bacterial Vaginosis) Ka hua tēnei mate inā kāore e ōrite ngā kitakita pai i roto i te tara ora. Kāre e ōrite te alkaline.	Ka pātēnei i te wā kāre e whārite ngā kitakita o roto i te tara. Ka pātēnei mēnā ka moe koe i tētahi tangata kē, mēnā rānei ka kāhā ake tō ai. Ka pā hoki tēnei ki ngā wāhine kāre anō kia ai.	• ka rere te mātūrunga i te tara, he kiwīkiwi me te mā te tae.	Ngā pire ka kainga. Kaua e inu waipiro inā koe e whakamahi ana i ēnei pire.	Kei te pāi tō hoa.
Cystitis He whakapokenga kitakita ka pupuhī i te kīriroto o te tōngāmīmi. Ka hōrapa tēnei mate ki te tākīhi whakararū ai i tōna mahinga.	Nā te kuhu atu o ngā kitakita e tipu ana i te tou ki te taiawa mīmi me te tōngāmīmi. Ki te kore e tīka tō whakaoi i tō mīmi, ka pātēnei mate. Ka tīno kīte te mate cystitis i roto i ngā wāhine.	• anō nei kei te wera te mīmi inā ka mīmi koe • he kāhā ake tō haere ki te mīmi• ka hīhā mīmi ana, me tere te haere• kua hōrū te āhua o te mīmi• ka mamae te iōio puku ū raro me te tuarā rānei.	Ngā rongoā paturopi. Kia kaha te inu wai. Whakamāhia ngā rongoā patu mamae me ngā urine alkalisers, pērā i te ural me te citravescant.	Kei te pāi tō hoa.